

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1927 kl. 8 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse angående förslag till formulär för deklarationsblanketter.

Närvarande vid beslutens fattande: herrar von Sneidern, Sederholm, Wigforss, J. Jeansson, Nothin, K. Oscar Ericson, Borell, Frändén, Julin, Eriksson i Grängesberg, Magnusson i Tumhult, Larsson i Västerås, Lindqvist i Halmstad, Brännström, Olsson i Ramsta, Sköld, Johansson i Kälkebo, Andersson i Prästbol, Petersson i Lerbäcksbyn, Pettersson i Hällbacken och Olsson i Hov.

**Kungl. Maj:ts
skrivelse.**

I en den 6 maj 1927 till riksdagen avlåten, till dess första särskilda utskott överlämnad skrivelse, nr 248, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden samma dag, till riksdagen överlämnat vid skrivelsen fogade förslag till deklarationsblanketter m. m. för det yttrande, vartill riksdagen må finna anledning.

Formulärförslagen äro följande:

- formulär nr 1, allmän självdeklaration (deklarationsblankett nr 1);
- » nr 2, särskild självdeklaration (deklarationsblankett nr 2);
- » nr 3, anvisningar för ifyllande av deklarationsblanketterna nr 1 och 2;
- » nr 4, bilaga angående inkomst av jordbruksfastighet;
- » nr 5, » » » » annan fastighet;
- » nr 6, » » » » annan rörelse än försäkringsrörelse för den som icke haft dubbel bokföring;
- » nr 7, bilaga angående inkomst av annan rörelse än försäkringsrörelse för den som haft dubbel bokföring, denna bilaga upprättad i två alternativ;
- » nr 8, bilaga angående inkomst av sjuk-, olycksfalls- och skadeförsäkringsrörelse;
- » nr 9, bilaga angående inkomst av livförsäkringsrörelse;
- » nr 10, uppgift angående renskötsel;
- » nr 11, uppgift angående lotterivinst;
- » nr 12, virkesdeklaration (deklarationsblankett nr 3);
- » nr 13, allmän fastighetsdeklaration angående jordbruksfastighet (deklarationsblankett nr 4);

- formulär nr 14, allmän fastighetsdeklaration angående annan fastighet (deklarationsblankett nr 5);
- » nr 15, särskild fastighetsdeklaration angående jordbruksfastighet (deklarationsblankett nr 6);
 - » nr 16, särskild fastighetsdeklaration angående annan fastighet (deklarationsblankett nr 7).

Formulären nr 1—11 hava avseende å taxeringen för inkomst eller förmögenhet, formulär nr 12 avser virkestaxeringen, formulären nr 13 och 14 skola användas vid allmän fastighetstaxering samt formulären nr 15 och 16 användas vid särskild fastighetstaxering.

I sitt utlåtande nr 1 har utskottet tillstyrkt riksdagen att, med bifall till vad Kungl. Maj:t i proposition nr 210 härutinnan föreslagit, bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda formulär till deklarationsblanketter ävensom till uppgift angående renskötsel, varom förmäles i 42 § av utskottets förslag till taxeringsförordning, vilken paragraf motsvarar 41 § i Kungl. Maj:ts förslag till taxeringsförordning. Utskottet har däremot tillstyrkt riksdagen att avslå Kungl. Maj:ts förslag vid 42 § förslaget till taxeringsförordning angående uppgift om lotterivinst. Förslaget till formulär för dylik uppgift föranleder därför icke något vidare yttrande från utskottet, som i det följande begränsar sig till övriga formulärförslag.

Vid granskningen av formulärförslagen har utskottet haft tillgång till de utlåtanden över desamma, som till följd av Kungl. Maj:ts särskilda remisser avgivits av lantmäteristyrelsen, lantbruksstyrelsen, statistiska centralbyrån och kammarrätten. På en djupare detaljgranskning har utskottet ansett sig icke böra ingå, enär utskottet förutsätter, att en sådan detaljgranskning kommer att åvägabringas genom Kungl. Maj:ts försorg, innan formulären fastställas. Ej heller har utskottet ansett sig böra fullständigt ange alla de ändringar i formulärförslagen, som följa av utskottets förslag till ändringar i skatteförfattningarna, lika litet som utskottet tagit ståndpunkt till alla de ändringsförslag eller uttalanden i övrigt, som framförts av de hörda myndigheterna.

Mot formulärförslagens uppställning har utskottet icke funnit anledning till erinran i huvudsak. I vissa hänseenden synas dock ändringar behövliga.

Rubriken till blanketten synes böra avfattas sålunda: »Allmän självdeklaration att avlämnas år 19... för taxering i — — — kommun av». Det synes nämligen innebära ett onödigt betungande av de skattskyldiga att ange taxeringsdistriktets benämning. Även utan uppgift härom torde taxeringsmyndigheterna lätt avgöra, vilket distrikt deklarationen avser. Genom att inskjuta orden »att avlämnas», vilka förekomma i den nuvarande blanketten, torde förebyggas all tvekan rörande det årtal, den skattskyldige skall tillskriva. Efter orden »Socken, köping» torde lämpligen kunna införas

Allmän självdeklaration.
Formulär
nr 1.

ordet municipalsamhälle, eller hellre, om utrymmet det medgiver, anslås en särskild rad för uppgift härom.

Med avseende å avdelning D. »Inkomst såsom delägare i vanligt handelsbolag eller rederi eller såsom solidarisk delägare i kommanditbolag» vill utskottet erinra, att utskottet föreslagit från Kungl. Maj:ts förslag avvikande regler för kommanditbolags beskattning (53 § 2 och 3 mom. kommunal-skattelagen samt 6 § 2 och 3 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt). Vid bifall till utskottets berörda förslag böra såväl rubrik som text till ifrågavarande avdelning omformuleras på sådant sätt, att jämväl kommanditdelägare i kommanditbolag, i vilket under beskattningsåret icke funnits flera än fyra sådana delägare, vid förevarande avdelning skall uppgiva sin andel i kommanditbolagets inkomst.

Under rubrik G. »Inkomst av kapital» äger, enligt förslaget, skattskyldig avdraga gäldränta, varför avdrag icke redan gjorts under A—F i deklara-tionen och som ej heller belöper å fastighet eller rörelse i utlandet, eller, i bolag som ej är skattskyldigt för intäkt av utdelning, å sådan utdelning. Denna anordning innebär ändring mot vad nu gäller, nämligen att dylik gäldränta må avdragas under rubriken »allmänna avdrag». Det synes utskottet önskvärt, att rätten till avdrag för förlust å förvärvskällan kapital under rubriken »allmänna avdrag» på ett något tydligare sätt kommer till uttryck, än formulärförslaget angiver, exempelvis genom att anvisnings-texten inarbetas i formulärets text.

Texten till den särskilda uppgift, som svenskt aktiebolag, svenskt bankbolag och svenskt kommanditbolag skall lämna nederst å sid. 2 av formuläret nr 1, bör, i vad avser uppgift av kommanditbolag, ändras att gälla kommanditbolag, som avses i 6 § 3 mom. förslaget till förordning om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Enär, enligt utskottets mening, skattskyldig, som är gift, icke bör å sin deklaration upptaga andra makens inkomst och förmögenhet och ej heller sådan boets gemensamma inkomst och förmögenhet, för vilken skattskyldig-heten åligger andra maken, bör texten till den försäkran, med vilken deklara-tionen avslutas, ändras, exempelvis på sådant sätt att orden: »jag och min make» utbytas mot: »jag
min make».

Särskild
självdeklara-
tion.
Formulär
nr 2.

Vissa erinringar mot formulär nr 1 gälla även detta formulär.

Bilaga för
inkomst av
jordbruk.
Formulär
nr 4.

Denna bilaga företer i jämförelse med nuvarande bilaga för inkomst av jordbruk den betydelsefulla förändringen, att de kontanta inkomsterna och utgifterna sammanförts å första sidan, medan andra sidan förbehållits för andra inkomster och avdrag. Denna anordning synes underlätta kontrollen och innebär en påtaglig förtjänst. Utskottets förslag i fråga om beskattning

av inkomst av skogsbruk medför vissa ändringar av rubrikerna, vilka icke i detta sammanhang torde behöva angivas. De skäl, som föranlett rubriker för detaljerad redovisning av skogseffekter, som förbrukats i driften av den fastighet bilagan avser, hava icke längre samma giltighet, därest utskottets förslag, att annat husbehovsvirke än för nybyggnad skall frikallas från taxering till skogsaccis, vinner bifall. Det är ock påtagligt att värdesättningen exempelvis av stängselvirke kommer att bereda åtskilliga deklaranter besvär, utan att uppgiften om värdet dock får någon egentlig nytta för taxeringen. Det synes därför utskottet lämpligt att i detta hänseende s. k. tyst kvittning må vara tillåten. Punkten II. 3. »Skjutsar och dylika förmåner för personligt bruk» bör enligt utskottets mening ändras till »Andra förmåner för personligt bruk». Att särskilt framhålla förmånen av skjutsar synes icke vara behövt.

I formuläret upptages tionde såsom en av de särskilda skatter, för vilka avdrag medges vid beräkning av nettointäkten av förvärvskällan. Därmed torde åsyftas prästerskapets tionde såväl i icke nyreglerade pastorat som i sådana, där tionden indragits till statsverket. Enligt utskottets mening är emellertid avgift till prästerskapets avlöning uti icke nyreglerade pastorat att anse såsom allmän skatt, för vilken avdrag vid statsbeskattningen må ske under rubriken allmänna avdrag men icke bland omkostnaderna för intäkternas förvärvande. Med detta betraktelsesätt torde vara förenligt, att även i de fall, då tiondeavgift enligt lagen den 9 december 1910 om indragning till statsverket och avskrivning av prästerskapets tionde samt om ersättning därför utgöres till statsverket, densamma betraktas såsom sådan utskyld, för vilken avdrag må ske vid statsbeskattningen under rubriken allmänna avdrag. Ordet tionde bör därför utgå från formuläret ifråga.

I sammanställningen för kommunalskatttaxeringen bör införas upplysning om att procentavdraget vid 1928 års taxering skall beräknas efter 6 procent jämväl för skogsvärde samt för tomt- och industrivärde på sätt utskottet föreslagit i övergångsstadgandet till kommunalskattelagen.

I specialmotiveringen till 23 § förslaget till kommunalskattelag har utskottet framhållit önskvärdheten av att under tiden, intill dess utredning om rätt för jordbrukare att taxeras efter bokföringsmässiga grunder kommer till stånd och leder till resultat, taxeringsmyndigheterna ej skola bryta med nuvarande praxis att, om ordnad bokföring med vinst- och förlustkonto finnes och kan väntas komma till fortsatt användning, så att trygghet för en likformig taxering i framtiden föreligger, medgiva taxering efter bokföringsmässiga grunder. Utskottet har velat erinra om detta uttalande, på det att hinder för fullföljande av berörda praxis icke må anses föreligga i det förhållandet, att bilagan för inkomst av jordbruk i anslutning till den föreslagna författningstexten uppställts efter principen för enkel bokföring. Under tiden till dess ovanberörda utredning lett till resultat, torde de jordbrukare, som i deklARATIONEN pläga beräkna sin inkomst efter bokförings-

mässiga grunder, kunna liksom hittills verkställa sådan beräkning utan tillgång till särskilt formulär.

Bilaga för inkomst av annan fastighet. Formulär nr 5.

Kammarrätten har beträffande detta formulär uttalat, bland annat, att å bilagan bör angivas, att inkomst av annan fastighet, använd i rörelse, skall redovisas såsom inkomst av rörelse. Utskottet ansluter sig till denna erinran.

Bilagor för inkomst av rörelse, ej försäkringsrörelse. Formulär nr 6 och 7.

Under det att för det närvarande gäller, att det s. k. enkla formuläret för rörelseidkares uppgift om inkomst av rörelse skall användas av dem som icke fört handelsböcker samt att det andra formuläret för uppgift om inkomst av rörelse skall begagnas, där handelsböcker förts, innefattar föreliggande förslag, att det formulär, som motsvarar det nuvarande enkla formuläret, skall användas såväl av de rörelseidkare, vilka icke fört böcker, som ock av dem, som väl fört böcker men icke verkställt räkenskapsavslutning med vinst- och förlustkonto i huvudbok. De skäl, som av chefen för finansdepartementet anförts för berörda omläggning, hava synts utskottet beaktansvärda och utskottet gör därför ingen erinran mot anordningen i fråga.

Beträffande bilagan för dem, som icke fört dubbel bokföring, kan väl ifrågasättas, om tillräckliga skäl finnas för den föreslagna anordningen att i vinstberäkningen medtaga fordringar och skulder vid årets början och slut. Denna anordning är visserligen teoretiskt riktig, men den torde för de skattskyldiga, som skola använda formuläret, te sig tämligen svårförståelig. Utskottet har emellertid icke haft tillräckligt material för bedömning om ändringen är av praktiskt behov påkallad och vill därför inskränka sig till att uttala, att utan särskilt starka skäl ett frångående av vad nu gäller i detta hänseende icke bör ske.

För dem, som fört dubbel bokföring, hava uppgjorts två formulärförslag, det ena, alternativ 1, utgående från bruttovinsterna enligt vinst- och förlustkontot och det andra, alternativ 2, från nettovinsten enligt vinst- och förlustkontot. Alternativ 1 betecknar i väsentlig mån en återgång till vad som gällde före de nya blanketternas antagande år 1920 men med vissa ändringar och förtydliganden till avhjälpande av tidigare påvisade brister. Alternativ 2 däremot ansluter sig nära till nuvarande formulär för bokförande rörelseidkare. De ändringar som föreslås avse att förebygga vissa, ofta förekommande fel vid formulärets användning. Enligt vad för utskottet uppgivits förekom under de första åren, då nuvarande formuläret för bokförande rörelseidkare användes, ganska ofta, att skattskyldiga icke kunde komma till rätta med formuläret. Sedan detsamma nu använts i sju år, torde förhållandet vara annorlunda, om ock även numera en och annan icke kan rätt ifylla blanketten. Svårigheterna lära framträda i synnerhet i de fall, då vinst- och förlustkontot upptager även annan inkomst än sådan av rörelse, exempelvis inkomst av fastighet eller kapital.

Till förmån för förslaget alternativ 1 talar, att detsamma nära ansluter sig till gängse bokföringsmetoder och därför måhända är lättare att förstå

för den, som icke är särskilt driven bokförare. Alternativ 2 åter har den icke mindre beaktansvärda förtjänsten, att detsamma innebär föga avvikelser från nuvarande formulär. Rätt ifyllda skola formulären givetvis giva samma resultat. I saknad av tillräckligt material för träffande av ett avgörande i valet mellan båda alternativen anser utskottet sig böra förordna, att båda alternativen försöksvis må komma till användning och att, sedan någon tids erfarenhet vunnits, förnyad prövning må företagas av frågan om vilketdera alternativet bör tillerkännas företrädet.

Beträffande alternativ 2 vill utskottet emellertid förordna, *dels* att tillkommande posten 1 förses med ett tillägg av förslagsvis följande lydelse: »därest icke värdet härå ingår i bokförda nettovinsten», *dels* att tillkommande posten 2 förses med ett tillägg av förslagsvis följande lydelse: »och som bokförts på sådant sätt, att de nedbringat nettovinsten.» Ifrågakavande två poster behöva nämligen icke alltid ifyllas; exempelvis gäller i fråga om posten 2, att vid densamma icke skall utföras belopp, som påförts kapitalkontot direkt utan passerande av vinst- och förlustkontot. Det synes även vara lämpligt att posterna 7 och 8, i vad de angå sådana andra förvärvskällor, för vilka deklarerar å särskild bilaga eller å huvudformuläret, uppdelas efter förvärvskällor, på det att kontroll måtte vinnas över att de rätt deklarerar.

Mot dessa formulär, som synas icke upptaga annat eller mera, än som erfordras för beräkning av inkomst av försäkringsrörelse och som utan oskäligt betungande av försäkringsföretagen kan av dem uppgivas, har utskottet icke funnit anledning till erinran. Av utskottets förslag till ändringar i förslaget till kommunalskattelag påkallas vissa ändringar jämväl i dessa formulär, vilka dock icke torde vara nödigt särskilt angiva.

Detta formulär lämnas av utskottet utan erinran.

I det föregående har angivits, att vid bifall till utskottets förslag i fråga om taxeringsförordningen detta formulär icke bör komma till användning.

Förslaget till formulär för virkesdeklaration, deklarationsblankett nr 3, upptager i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag till lag om skogsaccis uppgifter om virke, förutom till avsalu, jämväl för husbehov och för användning i rörelse. Vid bifall till utskottets förslag om att virke, som användes för egendomens eller därmed sambrukad fastighets behov av reparations-, slöjd- eller stängselvirke samt bränsle, ej skall taxeras till skogsaccis, samt att något bottenavdrag om etthundra kronor icke skall ifrågakomma, bör formuläret i mån därav ändras. Utskottet vill även erinra om sitt förslag till ändring av gränsen för deklarationsskyldighetens inträdande.

Bilagor för inkomst av försäkringsrörelse.
Formulär nr 8 och 9.

Uppgift angående renskötsel.
Formulär nr 10.

Uppgift angående lotterivinst.
Formulär nr 11.

Virkesdeklaration.
Formulär nr 12.

Allmän fastighetsdeklaration,
Formulär nr 13 och 14.

Dessa förslag synas utskottet i allt väsentligt tillfredsställande. Anvisningen å formuläret nr 13 om angivande av annan taxeringsenhet, med vilken den fastighet, deklarationen avser, ligger i sambruk, överensstämmer icke tillfullo med förslaget till kommunalskattelag och bör rättas. Det synes utskottet lämpligt, att definition av begreppet taxeringsenhet lämnas å blanketterna. Enligt vad kammarrätten uppgivit, framträdde nämligen vid 1922 års allmänna fastighetstaxering på många håll osäkerhet härutinnan. Formuläret nr 14 saknar upplysning om rätt att påkalla uppdelning av taxeringsvärdet mellan olika kamerala fastigheter eller fastighetsdelar, ingående i taxeringsenhet. Sådan upplysning torde böra meddelas å formuläret liksom å formulär nr 13. Ehuru arrendator endast undantagsvis torde använda ifrågavarande formulär, synes för fullständighetens skull böra angivas, att jämväl arrendator äger rätt att påkalla dylik uppdelning av taxeringsvärde. Å formulär 14 föreligger feltryck med avseende å den äldre gruppen valackar och ston, vilket bör rättas till överensstämmelse med formuläret nr 13.

Kammarrätten har förordat, att blanketterna kompletteras med förklaring av vad som menas med »servitut» ävensom att å formulär nr 14 bör uppgivas, huruvida inskränkningar gälla i rätten för tomts bebyggande, samt att uppgift lämnas om grundläggningsförhållanden och om servitut. Dessa erinringar synas utskottet beaktansvärda.

Särskild fastighetsdeklaration.
Formulär nr 15 och 16.

Dessa formulär föranleda i huvudsak samma erinringar som formulären nr 13 och 14 samt därjämte att upplysningen rörande plats för deklarations avlämnande bör såvitt angår fastighet i Stockholm ändras till överensstämmelse med 23 § förslaget till taxeringsförordning.

Slutligen vill utskottet i detta sammanhang påpeka, att utskottet i sitt utlåtande nr 1 föreslagit upptagande i 28 § taxeringsförordningen av föreskrift i syfte att intäkter och avdrag samt tillgångar och skulder m. m. skola i deklarationen upptagas i jämna krontal utan öresbelopp. En följd härav blir, att i deklarationsblanketterna icke vidare behövas några öreskolumner.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla, att vid granskning av de vid Kungl. Maj:ts ifrågavarande skrivelse fogade förslag till formulär för deklarationsblanketter med mera riksdagen ej funnit skäl göra andra erinringar än utskottet i förevarande utlåtande upptagit.

Stockholm den 22 maj 1927.

På första särskilda utskottets vägnar:

AXEL VON SNEIDERN.